

ม.มหิดล ศึกษาดูงาน "ล่ามทางการแพทย์" เป็นแนวทาง สร้าง "เครือข่ายนักแปลและล่าม" ช่วยเหลือแรงงานอพยพ และชาวต่างชาติที่ทำงานในไทย ช่วงวิกฤติ COVID-19

จันทร์ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๔ ๑๐:๓๙

ในช่วงวิกฤติ COVID-19 ไม่ใช่แค่เพียง "หมอรักษาผู้ป่วย" เป็นที่ต้องการแต่เพียงเท่านั้น "หมอภาษาและวัฒนธรรม" หรือ ผู้ทำหน้าที่เป็น "ล่าม" หรือ "บุคคลกลาง" คอยเชื่อมประสานระหว่าง "ผู้ป่วย" และ "แพทย์" ด้วยทักษะทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเดียวกัน แต่ต้องอยู่ในสังคมเดียวกัน

อาจารย์ ดร.กรณฎณ์ เตชะวงศ์เสถียร ประธานศูนย์การแปลและบริการด้านภาษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย (RILCA) มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกับ อาจารย์ ดร.ณรงเดช พันธะพุมมี ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเดียวกัน ศึกษาดูงานของล่ามทางการแพทย์ และแนวทางการส่งเสริมการใช้ล่ามทางการแพทย์ เพื่อทำหน้าที่ "หมอภาษาและวัฒนธรรม" ผ่านงานวิจัย เรื่อง "ข้ามกำแพงทางภาษาในวิกฤติโรคระบาด: บทบาทการแปลและการล่ามช่วงภาวะ COVID -19 ในประเทศไทย"

แม้หลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม RILCA จะเปิดสอน 3 วิชาเอก ได้แก่ การสอนภาษา (Language Teaching) การแปล(Translation) และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เพื่อการบริหาร (Intercultural Communication for Administration) ในขณะที่โจทย์ท้าทายที่ได้รับ คือ จะทำอย่างไรให้สามารถ "ข้ามกำแพงทางภาษา" ในฐานะ "ล่าม" (Interpreter) ผู้ทำหน้าที่เหมือนเป็น "หมอภาษาและวัฒนธรรม" ซึ่งเป็น "บุคคลกลาง" คอยเชื่อมประสานระหว่าง "ผู้ป่วย" และ "แพทย์" ให้เกิด "ความเข้าใจ" และ"ความร่วมมือ"

เนื่องด้วยทักษะ "การแปล" เป็นงานด้านเอกสารที่ต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ต้นฉบับ และการค้นคว้าองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อการถอดความหมาย ดีความ และเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามต้นฉบับ และทำให้ผู้อ่านที่ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจได้มากที่สุด

ในขณะที่ทักษะของการทำหน้าที่ "ล่าม" นั้น เน้นการสื่อสารระหว่างสองภาษา ที่ต้องอาศัยทั้งทักษะในการถอดความหมาย การตีความ ความรอบรู้ ประสบการณ์ และไหวพริบปฏิภาณ ประมวลเข้าด้วยกันในสถานการณ์ที่ต้องแข่งกับเวลา

ที่ผ่านมา อาจารย์ ดร.กรณภูมิ เตชะวงศ์เสถียร ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมวิทยาการแปล และอาจารย์ ดร.ณรงเดช พันธะพุมมี ได้ศึกษาบทบาทของล่ามทางการแพทย์ และแนวทางการส่งเสริมการใช้ล่ามทางการแพทย์ โดยใช้บริบทของสังคมและวัฒนธรรม ที่ผสมผสานกับทักษะของ "การสื่อสารสุขภาพ" เพื่อให้ ล่ามทำหน้าที่ "หมอภาษาและวัฒนธรรม" ให้ความรู้เรื่อง COVID-19 ไปสู่แรงงานอพยพ รวมถึงชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทยอย่างเต็มที่

มีหลายคำในช่วงวิกฤติ COVID-19 ที่ผ่านมา ที่ ล่ามทางการแพทย์จะต้องอธิบายให้แรงงานอพยพ รวมถึงชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทยเกิดความเข้าใจ ท่ามกลางความตื่นตระหนกเนื่องจากเป็นวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝันพร้อมกันทั่วโลก อาทิ "Quarantine" หรือ "การกักโรค" และ "Home Isolation" หรือ "การกักโรคที่บ้าน" ฯลฯ หรือแม้แต่การทำความเข้าใจกับการแบ่งระดับการติดเชื้อและการป่วยด้วย COVID-19 ตามลักษณะของสีต่างๆซึ่งแสดงถึงความรุนแรงจากน้อยไปหามาก ตั้งแต่ "สีเขียว" "สีเหลือง" ไปจนถึง "สีแดง" เป็นต้น

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ล่ามทางการแพทย์จะต้องสื่อความหมายด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการ และอยู่กันในสังคมด้วยความเข้าใจ และปลอดภัย โดยจะรอให้ "ด่านหน้า" ซึ่งได้แก่ แพทย์ และพยาบาล ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว มาคอยตอบคำถามเฉพาะรายโดยละเอียดคงไม่ได้

แม้สถานการณ์ COVID-19 ในปัจจุบันจะบรรเทาเบาบางและผู้คนส่วนใหญ่เริ่มกลับไปใช้ชีวิตวิถีใหม่กันแล้ว แต่มหาวิทยาลัยมหิดล ก็ยังคงพร้อมทำหน้าที่ศึกษาบทบาทของล่ามทางการแพทย์ และแนวทางการส่งเสริมการใช้ล่ามทางการแพทย์ เพื่อให้ล่ามทำหน้าที่ "หมอภาษาและวัฒนธรรม" ต่อไป

ซึ่งความภาคภูมิใจไม่ใช่เพียงการส่งเสริมให้มีสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและภาษาเท่านั้น หากเป็นโอกาสในการศึกษาวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องขยายผลต่อยอดสู่การสร้าง "เครือข่ายนักแปลและล่าม" เพื่อรองรับในยามที่มีภาวะวิกฤติเกิดขึ้นอีก เพื่อให้สามารถร่วมให้ความช่วยเหลือทางภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างทันท่วงทีได้ต่อไปในอนาคต

ติดตามข่าวสารที่น่าสนใจจากมหาวิทยาลัยมหิดลได้ที่ www.mahidol.ac.th

สัมภาษณ์ และเขียนข่าวโดย จุติรัตน์ เดชพรหม นักประชาสัมพันธ์ (ชำนาญการ) งานสื่อสารองค์กร กองบริหารงานทั่วไป สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 0-2849-6210

ที่มา: มหาวิทยาลัยมหิดล